

Là hoa một gốc, là con một nhà

Từ lâu, giỗ tổ Hùng Vương đã trở thành biểu tượng văn hóa tâm linh, nơi hội tụ tinh thần đoàn kết, gắn bó của dân tộc Việt Nam. Ngày giỗ tổ, con dân đất Việt từ khắp mọi miền Tổ quốc lại cùng nhau hướng về nguồn cội, thể hiện sự thành kính tri ân các vua Hùng. Trong những ngày này, người dân Thái Bình cũng một lòng hướng về nơi đất tổ, gửi gắm vào đó bao tình cảm biết ơn, tưởng nhớ các bậc tiền nhân đã có công dựng nước và giữ nước.

Tế lễ trong lễ giỗ Đức Quốc tổ Lạc Long Quân.

Thờ cúng Hùng Vương, tín ngưỡng thuần Việt

Nhiều thế hệ người Việt Nam ngày nay đã thuộc lòng câu hát: “Xưa mẹ Âu Cơ sinh được trăm con, 50 xuống biển, 50 lên non/ Nay triệu cháu con chung tình nước non, là hoa một gốc, là con một nhà” (tác phẩm “Nối trống lên các bạn ơi” của nhạc sĩ Phạm Tuyên). Câu chuyện nhắc nhở người Việt Nam về sự ra đời đầy tự hào của dân tộc Việt, rằng người Việt ta dù sinh ra ở bất kỳ nơi đâu, thuộc bất kỳ thành phần nào trong xã hội thì vẫn luôn là anh em từ chung một cội rễ, là máu thịt chung một gốc đồng bào. Bởi vậy, bản chất của tín ngưỡng thờ cúng Hùng Vương là đạo lý “Uống nước nhớ nguồn”. Xét về tổng thể đó là quan hệ bền vững, khăng khít trong khối thống nhất “nhà - làng - nước - tổ tiên” mà tổ tiên cao nhất người Việt tôn sùng chính là các vua Hùng. Ở phương diện xã hội, tín ngưỡng thờ cúng Hùng Vương thể hiện tính cố kết cộng đồng, truyền thống đoàn kết của dân tộc. Chính niềm tin ấy, sức mạnh ấy đã tạo nên nền tảng cho nước Việt, văn hóa Việt trường tồn,

vượt qua mọi thử thách cam go khốc liệt suốt chiều dài lịch sử dựng nước và giữ nước. Từ thời Lê, ngọc phả “Hùng đồ thập bát diệp Thánh Vương Ngọc phả cổ truyền” biên soạn năm Nhâm Thìn (1472) đã ghi chép lại các thần tích về Hùng Vương. Đến thời nhà Nguyễn định lệ 5 năm mở hội lớn một lần (vào các năm thứ 5 và 10 của các thập kỷ), có quan triều đình về cúng tế cùng quan hàng tỉnh và người chủ tế địa phương cùng vào ngày 10 tháng 3 âm lịch. Năm 1956, lễ hội Đền Hùng được tổ chức trọng thể. Từ đó đến nay, Đảng, Nhà nước ta luôn quan tâm đến việc thờ cúng Hùng Vương. Như vậy, ít nhất hơn 5 thế kỷ trôi qua, Hùng Vương được thờ cúng trong tư cách vị quốc tổ của một quốc gia như vậy. Để rồi từ một trung tâm là Phú Thọ, tục thờ cúng Hùng Vương đã lan tỏa khắp mọi miền Tổ quốc, trải rộng trên 1.417 di tích thờ cúng trên khắp đất nước và theo người Việt Nam ra nước ngoài sinh cơ lập nghiệp. Trên thế giới, hiếm có loại hình tín ngưỡng dân gian nào tạo được sự đồng thuận, nhất quán giữa cộng đồng, phát triển bền bỉ trải qua nhiều thế chế chính trị - xã

hội như tín ngưỡng thờ cúng Hùng Vương. Tín ngưỡng thuần Việt này đã trở thành biểu tượng cho khát vọng trường tồn, độc lập và ước mơ về sự phồn vinh của một quốc gia, dân tộc.

Tháng 12/2012, Tổ chức Giáo dục, Khoa học và Văn hóa của Liên hợp quốc (UNESCO) đã công nhận tín ngưỡng thờ cúng Hùng Vương là di sản văn hóa phi vật thể của nhân loại, đây cũng là di sản đầu tiên về loại hình tín ngưỡng ở Việt Nam được UNESCO vinh danh.

Thái Bình hướng về ngày giỗ tổ

“Con người có tổ có tông/Như cây có cội, như sông có nguồn”. Đã là người Việt Nam, ai cũng tâm nguyện được một lần đặt chân về miền đất tổ, được thấp nén hương thơm nơi núi Nghĩa Lĩnh linh thiêng, thành tâm bài tạ các bậc liệt tổ, liệt tông đã có công khai tạo nên đất nước. Trong hành trình có bóng dáng những người con từ quê lúa Thái Bình, những người chẳng quản đường xa xa xôi vượt hàng trăm cây số về nguồn bằng cả tấm lòng biết ơn, bằng cả trái tim trân trọng các vị vua Hùng. Chị Đào Ngọc Dung đang sinh sống

tại thành phố Thái Bình có dịp trở về Đền Hùng những ngày đầu năm mới chia sẻ: Đây là lần thứ hai tôi tới Đền Hùng nhưng cảm xúc vẫn vẹn nguyên như lần đầu đặt chân tới đây, đó là sự hồi hộp khi về nơi quê cha đất tổ, là sự xúc động khi tự tay thấp nén hương thành kính dâng lên các bậc tiền nhân, xen lẫn cả niềm tự hào về dòng máu Lạc Hồng đang chảy trong cơ thể. Tôi cũng ý thức hơn về trách nhiệm của mình với cộng đồng, thấy rằng mình cần phải sống đoàn kết hơn, gắn bó và có trách nhiệm với mọi người, bởi tất cả chúng ta đều có chung một nguồn cội.

Trong những tác phẩm được Nhà hát Chèo Thái Bình dàn dựng, biểu diễn tại giỗ tổ Hùng Vương - lễ hội Đền Hùng năm Đinh Dậu 2017 có một tác phẩm rất đặc biệt được xây dựng từ chính những cảm xúc chân thành của người nghệ sĩ trong quá trình luyện tập chuẩn bị cho lễ hội. Tác phẩm “Dâng hương giỗ tổ vua Hùng” do NSUT Đinh Cường tự soạn lời và thể hiện. Tác phẩm ra đời chỉ 1 tuần trước ngày khai hội Đền Hùng. NSUT Đinh Cường tâm sự: Khi nhận nhiệm vụ tham gia biểu diễn tại giỗ tổ Hùng Vương - lễ hội Đền Hùng năm nay, bản thân tôi cảm thấy vô cùng vinh dự, tự hào. Trong quá trình luyện tập tôi luôn muốn làm một điều gì đó để thể hiện sự biết ơn của mình với các vua Hùng. Ý nghĩ đó thôi thúc tôi, lấy cảm hứng từ câu chuyện vua Hùng dựng nước và lời dạy của Bác Hồ: “Các vua Hùng đã có công dựng nước/Bác cháu ta phải cùng nhau giữ lấy nước”, tôi đã sáng tác bài hát văn “Dâng hương giỗ tổ vua Hùng”. Mặc dù không phải soạn giả chuyên nghiệp nhưng tôi đã hoàn thành tác phẩm bằng tất cả những cảm xúc của mình. Rất may mắn, tác phẩm đã được Nhà hát Chèo Thái Bình đưa vào chương trình lưu diễn tại giỗ tổ Hùng Vương - lễ hội Đền Hùng năm nay.

Tín ngưỡng thờ cúng Hùng Vương đã và đang góp phần tạo nên những giá trị văn hóa tốt đẹp như lòng hiếu thảo, lòng biết ơn, ý thức cộng đồng, ý thức giữ gìn truyền thống dân tộc. Từ điểm hội tụ tâm linh này, khối đại đoàn kết toàn dân ngày thêm chặt chẽ, sự gắn bó, liên kết giữa các địa phương ngày thêm vững bền, đây cũng là cơ nguồn sức mạnh của người Việt Nam, dân tộc Việt Nam. Cùng nhân dân cả nước, người dân Thái Bình một lòng hướng về nguồn cội, tổ tông thành kính, tri ân công đức của các vua Hùng.

THẢO TIẾN

Chương trình nhỏ, hiệu quả lớn

Bằng những việc làm thiết thực, Trường Tiểu học An Đồng (Quỳnh Phụ) đã tích cực hưởng ứng chương trình “Trường học chung tay tiết kiệm điện” do Công ty Điện lực Thái Bình phát động, từ đó giúp nâng cao ý thức của giáo viên và học sinh trong việc tiết kiệm năng lượng.

Giờ học ngoại khóa về tiết kiệm điện của học sinh lớp 4A Trường Tiểu học An Đồng (Quỳnh Phụ).

Chúng tôi đến tham dự một giờ học ngoại khóa về tiết kiệm điện được tổ chức hàng tháng tại Trường Tiểu học An Đồng. Không truyền thụ những kiến thức lý thuyết khô cứng, thay vào đó, giáo viên sử dụng mô hình, học cụ, hướng dẫn thực hành cụ thể kết hợp trao đổi, giao lưu khiến các em học sinh tiểu học hứng thú và tiếp thu rất nhanh. Em Nguyễn Hà Phương, lớp 4A chia sẻ: Trước đây em luôn nghĩ năng lượng điện là vô hạn, qua những gì được thấy cô giáo dạy và hướng dẫn thực hành, em thấy sử dụng tiết kiệm điện là một điều rất quan trọng trong cuộc sống. Chúng em sẽ đem những kiến thức được dạy ở trường về nhà tuyên truyền cho ông bà, bố mẹ để mọi người trong gia đình đều có ý thức tiết kiệm điện. Còn em Trần Diệu Anh, lớp 5C phấn khởi cho biết: Sau khi được tham gia chương trình, em và mọi người trong nhà đã áp dụng vào những việc làm đơn giản nhưng giúp tiết kiệm điện như hạn chế mở tủ lạnh khi không cần thiết, tắt các thiết bị khi không sử dụng, tận dụng năng lượng mặt trời... Từ ngày áp dụng các phương pháp đơn giản đó, tiền điện hàng tháng của gia đình em đã ít hơn trước, đồng thời ý thức tiết kiệm năng lượng của các thành viên cũng tăng lên.

Ngay khi chương trình “Trường học chung tay tiết kiệm điện” được Điện lực Quỳnh Phụ phối hợp với Phòng Giáo dục và Đào tạo, Huyện đoàn triển khai tại Trường Tiểu học An Đồng, nhà trường đã xây dựng kế hoạch, phổ biến tới toàn bộ cán bộ, giáo viên và học sinh trong toàn trường. Những khẩu hiệu tuyên truyền như: “Tắt khi không sử dụng”, “Người người tiết kiệm điện, nhà nhà đều có điện”... được thấy và trò Trường Tiểu học An Đồng biến thành những việc làm thiết thực, cụ thể. Tiết kiệm điện được nhà

Học sinh Trường Tiểu học An Đồng (Quỳnh Phụ) tận dụng ánh sáng tự nhiên để đọc sách, báo.

trường đưa vào quy chế thi đua, sổ diện tiêu thụ tại các lớp hàng tháng được công khai trên bảng tin, Ban Giám hiệu thường xuyên kiểm tra, đối chiếu Anh, lớp 5C phấn khởi cho biết: Sau khi được tham gia chương trình, em và mọi người trong nhà đã áp dụng vào những việc làm đơn giản nhưng giúp tiết kiệm điện như hạn chế mở tủ lạnh khi không cần thiết, tắt các thiết bị khi không sử dụng, tận dụng năng lượng mặt trời... Từ ngày áp dụng các phương pháp đơn giản đó, tiền điện hàng tháng của gia đình em đã ít hơn trước, đồng thời ý thức tiết kiệm năng lượng của các thành viên cũng tăng lên.

sử dụng điện theo nguyên tắc “4 đúng”: đúng lúc, đúng chỗ, đúng cách và đúng nhu cầu, góp phần hình thành nếp sống văn minh và ý thức đầy đủ về hoạt động tiết kiệm năng lượng. Chương trình còn gián tiếp tác động đến cộng đồng dân cư, sự phản hồi và hợp tác tích cực của phụ huynh học sinh trong việc tiết kiệm điện sinh hoạt đã minh chứng hiệu quả công tác tuyên truyền.

Thấy giáo Nguyễn Hùng Sơn, Hiệu trưởng Trường Tiểu học An Đồng cho biết: Trước những tác động từ biến đổi khí hậu trái đất và nguồn tài nguyên thiên nhiên ngày càng cạn kiệt, chương trình “Trường học chung tay tiết kiệm điện” là hoạt động có ý nghĩa hết sức thiết thực trong việc giáo dục từ nhà trường đến gia đình và toàn xã hội sử dụng tiết kiệm các nguồn tài nguyên. Thông qua chương trình nhằm tuyên truyền, hướng dẫn học sinh kỹ năng sử dụng điện an toàn, tiết kiệm. Những hành động nhỏ của các em đã góp phần mang lại lợi ích không nhỏ cho xã hội, đó là một hướng đi đúng và mang tính bền vững.

TRỊNH CƯỜNG

Người dân đất Việt hành hương về với cội nguồn dân tộc.

Nữ xạ thủ “sao vuông”

Không chỉ giành huy chương vàng tại hội thao bắn súng quân dụng quân đội, dân quân tự vệ do Quân khu 3 tổ chức năm 2013, xạ thủ “sao vuông” Nguyễn Thị Nết, dân quân xã Đông Cơ (Tiền Hải) còn gặt hái nhiều thành tích trong các hội thi, hội thao các cấp.

17 năm tham gia lực lượng dân quân địa phương, chị Nết là một trong số dân quân tích cực của địa phương. Chị luôn phấn đấu học tập, trau dồi kinh nghiệm, khắc phục những khó khăn để hoàn thành nhiệm vụ được giao. Chị Nết chia sẻ: Thực hiện nhiệm vụ huấn luyện hàng năm, tôi luôn phấn đấu rèn luyện, nắm chắc các động tác kỹ thuật, các nội dung huấn luyện và kiểm tra.

Mặc dù còn bận mãi với công việc của đình, con nhỏ

nhưng mỗi kỳ huấn luyện chị Nết đều tham gia đầy đủ. Không những thế, chị còn nhiệt tình hướng dẫn về kỹ chiến thuật, chia sẻ kinh nghiệm của mình cho các đồng chí dân quân mới tham gia. Chính vì thế chị luôn được bạn bè, đồng đội tin yêu, quý mến. Năm 2013, được Bộ CHQS tỉnh lựa chọn tham gia đội tuyển dự hội thao bắn súng quân dụng quân đội, dân quân tự vệ do Quân khu 3 tổ chức, chị đã giành huy chương vàng trong lần thi đầu tiên. Chị Nết cho biết: Chống tôi cũng tham

gia lực lượng dân quân địa phương và cả hai vợ chồng cùng là đảng viên nên chúng tôi luôn ý thức được trách nhiệm, vai trò gương mẫu của mình. Được chống động viên, tạo điều kiện nên thời gian huấn luyện tôi và đồng đội đã cố gắng rất nhiều. Kết quả năm đó đoàn tuyển thủ của Bộ CHQS tỉnh tham gia hội thao giành giải đồng đội còn tôi được huy chương vàng.

Từ những thành tích đạt được, chị Nết càng tự hào khi tham gia lực lượng dân quân của xã, chị càng cố gắng hơn

nữa để hoàn thành nhiệm vụ của địa phương cũng như trong gia đình để luôn xứng đáng với niềm tin của cấp trên, đồng chí, đồng đội và gia đình. Năm 2016, chị tiếp tục tham gia hội thao bắn súng quân dụng, dân quân tự vệ do Quân khu 3 và Bộ Quốc phòng tổ chức. Ở hội thao nào chị cũng đóng góp thành tích của mình vào thành tích chung của đoàn. Kết quả, đoàn tuyển thủ của Bộ CHQS tỉnh xếp thứ hai toàn đoàn tại hội thao do Quân khu 3 tổ chức; đoàn tuyển thủ Quân khu 3 xếp thứ nhất toàn đoàn tại hội thao cấp Bộ Quốc phòng...

Không chỉ là dân quân tiêu biểu, tâm huyết với các phong trào địa phương, chị Nết còn tích cực tham gia phát triển kinh tế gia đình. Sau 7 năm miệt mài lao động sản xuất, vợ chồng chị đang dần thành công với mô hình kinh tế tổng hợp VAC. Mỗi năm, gia đình chị xuất ra

thị trường hàng chục tấn lợn, cá thương phẩm.

Với sự nỗ lực, phấn đấu của mình, nhiều năm liền, dân quân

Nguyễn Thị Nết được các cấp khen thưởng. Đặc biệt, năm 2016, chị vinh dự được Quân khu 3, UBND tỉnh tặng bằng

khen với thành tích tham gia xây dựng lực lượng dân quân tự vệ vững mạnh.

TẮT ĐẠT

Dân quân Nguyễn Thị Nết cùng chống phát triển kinh tế gia đình.